

Sygn. akt VII U 256/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 października 2017 r. w Warszawie

sprawy J. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania J. D. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 23 stycznia 2017 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. D. (1) prawo do renty rodzinnej po ojcu H. D. od dnia 1 października 2016 roku do dnia 31 października 2021 roku.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. D. (1) w dniu 15 lutego 2017 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 23 stycznia 2017 roku, znak: (...), którą odmówiono mu prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż decyzja organu rentowego została oparta na wadliwym orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS. Ubezpieczony w uzasadnieniu odwołania podkreślił, iż w okresie od sierpnia 2008 roku do stycznia 2009 roku leczył się w szpitalu (...). J. D. (1) podał także, iż przyznano mu rentę socjalną. Zdaniem ubezpieczonego jest on niezdolny do pracy w związku z chorobą psychiczną od 1995 roku, czyli od 20 roku życia. Ubezpieczony powołał się również na stanowiska badających go lekarzy, którzy wskazywali na istnienie u niego całkowitej niezdolności do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu w okresie nauki. Odwołujący wskazał, iż z uwagi na stan jego zdrowia nie wychodzi z domu. (odwołanie z dnia 6 lutego 2017 roku, k. 2 – 3 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 marca 2017 roku, wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że w toku postępowania odwołujący został skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 stycznia 2017 roku stwierdziła, iż jest on całkowicie niezdolny do pracy do dnia 30 listopada 2021 roku, a powyższa niezdolność istnieje od dnia 9 sierpnia 2008 roku tj. po zakończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej oraz w szkole wyższej. W związku z powyższym organ rentowy decyzją z dnia 23 stycznia 2017 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej. (odpowiedź na odwołanie z dnia 7 marca 2017 roku, k. 27 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. D. (1) urodzony (...), w dniu 26 maja 1993 roku ukończył (...) Szkołę (...) w W. (świadectwo dojrzałości liceum muzycznego, k. 4 a.s.). W 1995 roku był hospitalizowany w Klinice (...) z rozpoznaniem reakcji urojeniowej. W marcu 1995 roku przerwał studia na Uniwersytecie (...) na Wydziale Fizyki po rocznym urlopie dziekańskim. W 1996 roku po pobycie w Klinice (...) rozpoczął naukę na Wydziale Teologicznym. Z inicjatywy uczelni został skierowany do psychiatrii, następnie przerwał studia i nie wykonywał żadnej pracy. W czasie hospitalizacji w (...) Szpitalu (...) od dnia 9 sierpnia 2008 roku rozpoznano u odwołującego schizofrenię paranoidalną. (dokumentacja medyczna, a.s., opinia biegłego psychiatry z dnia 27 maja 2017 roku, k. 63 – 65 a.s.). Ubezpieczony pobiera rentę socjalną. (oświadczenie pełnoletniego dziecka ubiegającego się o rentę rodzinną, k. 8 a.r.)

Wnioskiem z dnia 3 października 2016 roku J. D. (1) wystąpił o rentę rodzinną po ojcu H. D., urodzonym w dniu (...), a zmarłym w dniu 12 września 2016 roku. Do wniosku J. D. (1) dołączył odpis skrócony swojego aktu urodzenia oraz akt zgonu ojca (wniosek o rentę rodzinną, k. 1 – 7 a.r.)

W toku postępowania wyjaśniającego, odwołujący został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 30 listopada 2016 roku uznał ubezpieczonego za całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 30 listopada 2021 roku. Datę powstania niezdolności do pracy Lekarz Orzecznik ZUS określił na 9 sierpnia 2008 roku. Na skutek wniesienia przez odwołującego sprzeciwu od powyższego orzeczenia, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującego wydała w dniu 4 stycznia 2017 roku orzeczenie, na mocy którego podzieliła stanowisko Lekarza Orzecznika ZUS i wskazała, iż J. D. (1) jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 listopada 2021 roku. Jednocześnie Komisja Lekarska ZUS wskazała, iż całkowita niezdolność do pracy powstała w dniu 9 sierpnia 2008 roku tj. po 11 sierpnia 1990 roku, po 26 maja 1993 roku oraz po 1 marca 1995 roku. (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 30 listopada 2016 roku, k. 24 a.r., sprzeciw k. 95 - 99 d.l., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 4 stycznia 2017 roku, k. 27 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 23 stycznia 2017 roku decyzję (znak: (...)) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 4 stycznia 2017 roku ustaliła, że mimo stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy, nie powstała ona w okresie wymaganym ustawą czyli przed dniem 11 sierpnia 1990 roku (tj. przed ukończeniem 16 roku życia), ani w okresie nauki w szkole ponadpodstawowej od 1 września 1989 roku do 26 maja 1993 roku lub w szkole wyższej od 1 października 1993 roku do 1 marca 1995 roku. (decyzja z dnia 23 stycznia 2017 roku, znak: (...), k. 28 a.r.)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego J. D. (1) złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. (odwołanie z dnia 6 lutego 2017 roku, k. 2 – 3 a.s.)

W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 20 marca 2017 roku dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatrii celem ustalenia, czy wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy oraz czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to, na jaki okres oraz czy naruszenie sprawności organizmu powstało: a) przed ukończeniem 16 roku życia; b) do ukończenia nauki w szkole, do ukończenia 25 roku życia; czy wnioskodawca jest zdolny, czy też niezdolny do samodzielnej egzystencji. (postanowienie z dnia 20 marca 2017 roku, k. 30 a.s.)

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie schorzeń psychiatrycznych odwołującego, Sąd Okręgowy uwzględnił ocenę biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatrii M. P. z dnia 27 maja 2017 roku. Biegła w swojej opinii podzieliła stanowisko Komisji Lekarskiej ZUS, zgodnie z którym przewlekły proces schizofrenii niewątpliwie powoduje u ubezpieczonego całkowitą niezdolność do pracy do października 2021 roku. Biegła w opinii wskazała, iż co prawda schizofrenię paranoidalną rozpoznano dopiero w 2008 roku, to objawy psychotyczne wystąpiły już w 1995 roku. Zdaniem biegłej psychiatry, załamanie linii życiowej spowodowane procesem chorobowym datuje się wyraźnie od 1998 roku, bowiem wówczas ubezpieczony przerwał studia i nie pracował. Z tych powodów należało w ocenie biegłej przyjąć, iż całkowita niezdolność do pracy powstała w 1998 roku tj. w czasie studiów wyższych przed ukończeniem 25. roku życia. (opinia biegłego psychiatry z dnia 27 maja 2017 roku, k. 63 - 65 a.s.)

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, dokumentację znajdującą się w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatrii M. P.. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, iż dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie ma opinia sporządzona przez biegłego sądowego powołanego w sprawie, albowiem opinie te pozwalają na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującego. Zdaniem Sądu opinia biegłego psychiatry wydana została w oparciu o obiektywną analizę dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach sprawy oraz aktach rentowych, a biegły lekarz sporządzający te opinie jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiadającym bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Tym samym ustalenia poczynione w oparciu o opinię biegłego sądowego stanowiły podstawę rozstrzygnięcia sprawy.

Zdaniem Sądu w/w opinia biegłego sądowego psychiatry M. P. dokładnie diagnozuje stan zdrowia wnioskodawcy. Zaznaczyć należy, iż żadna ze stron (w tym organ rentowy) nie zgłosiła zastrzeżeń do opinii biegłego z dnia 27 maja 2017 roku.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie J. D. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 23 stycznia 2017 roku, znak: (...) jest uzasadnione.

W myśl art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887, dalej: ustawa emerytalna) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych praw.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej - renta rodzinna po zmarłym ubezpieczonym przysługuje dzieciom własnym, dzieciom drugiego małżonka i dzieciom przysposobionym:

- 1) do ukończenia 16 lat,
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 i 2.

Definicję osoby całkowicie niezdolnej do pracy podaje natomiast art. 12 ust. 1-2 tejże ustawy, który stanowi, że jest nią osoba, która całkowicie utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust.1), przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2).

W niniejszej sprawie rozstrzygnięcie uzależnione było od ustalenia, czy odwołujący spełnił przesłanki z art. 68 ust.1 ustawy emerytalnej. Spornym nie było, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy do października 2021 roku. Istota sporu sprowadzała się do ustalenia daty początkowej powstania niezdolności do pracy. W ocenie organu rentowego całkowita niezdolność do pracy powstała 9 sierpnia 2008 roku, natomiast ubezpieczony podnosił w toku postępowania, że miało to miejsce już w 1995 roku. Konieczne zatem było ustalenie, czy ubezpieczony stał się osobą całkowicie niezdolną do pracy w którymś z okresów wskazanych w art. 68 ust. 1 pkt. 1-2 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy za podstawę rozstrzygnięcia przyjął opinię biegłego psychiatry uznając, iż jest ona miarodajna, wnioski w niej zawarte są logiczne i właściwe, a jej uzasadnienie wyczerpujące i przekonywujące. Warto w tym

miejscu przywołać również pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 października 2015 roku, sygn. akt III AUa 546/15, zgodnie z którym, opinia biegłego podlega swobodnej ocenie dowodów, a przy jej ocenie Sąd zobligowany jest stosować kryteria szczególne, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego w niej stanowiska. Ponadto zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2017 roku II UK 651/15 Sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający sprawę o przyznanie renty rodzinnej dziecku, nie może oprzeć się jedynie na dacie rozpoznania (wykrycia) choroby. Konieczne jest ustalenie, kiedy schorzenie to powstało oraz jaki wpływ na jego powstanie miały inne zaburzenia sprawności organizmu ubezpieczonego. Ustalenie jedynie daty ujawnienia się objawów naruszenia sprawności organizmu (choroby) nie jest wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy o rentę rodzinną.

Sąd Okręgowy po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną ubezpieczonego jak i po przeanalizowaniu przebiegu nauki ubezpieczonego podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego psychiatry z dnia 27 maja 2017 roku. Dokumentacja medyczna Instytutu (...) z roku 1995 potwierdza, iż wówczas u ubezpieczonego występowały pierwsze reakcje urojeniowe (k. 11 – 11v a.s.). Przy tym ubezpieczony był hospitalizowany od 18 maja 1995 roku do 24 lipca 1995 rok tj. przez okres dwóch miesięcy. Dwumiesięczny okres hospitalizacji, zdaniem Sądu potwierdza, iż schorzenie psychiatrycznie już wtedy było poważne. W ocenie Sądu Okręgowego biegła sądowa w swojej opinii słusznie uznała, iż całkowita niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonego powstała w 1998 roku, kiedy został z inicjatywy uczelni wyższej skierowany do psychiatry, po czym przewał studia i nie podjął nigdzie pracy. Tym samym stan zdrowia ubezpieczonego czyni go całkowicie niezdolnym do pracy zarobkowej do 31 października 2021 roku przy ustaleniu, iż naruszenie sprawności organizmu powstało w okresie studiów wyższych przed ukończeniem 25. roku życia.

Z powyższych względów uznać należało, że odwołujący spełnia wszystkie przesłanki do przyznania wnioskowanego świadczenia wynikające z treści art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Wskazać w tym miejscu należy na treść art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z brzmieniem którego świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Odwołujący wniosek o ustalenie prawa do renty rodzinnej złożył w dniu 3 października 2016 roku. Powyższe zatem uzasadniało konieczności przyznania prawa do renty rodzinnej od dnia 1 października 2016 roku. Sąd zważył na treść opinii biegłego psychiatry, który podzielił stanowisko Komisji Lekarskiej ZUS i przyznał odwołującemu prawo do renty rodzinnej do dnia 31 października 2021 roku.

Z tych powodów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)